

Referències

- [1] L. Landau and E. Lifchitz, *Mécanique*. Mir, 1966.
- [2] I. Gel'fand *et al.*, *Les anneaux normés commutatifs*, vol. 5 of *Monographies internationales de mathématiques modernes*. Gauthier-Villars, 1964.
- [3] M. Atiyah, *K-theory*. Benjamin, 1967.
- [4] L. H. Ryder, *Quantum field theory*. Cambridge University Press, 1985.
- [5] D. Bleecker, *Gauge theory and variational principles*. Addison-Wesley, 1981.
- [6] B. Booss and D. Bleecker, *Topology and analysis: the Atiyah-Singer index formula and gauge-theoretic physics*. Springer-Verlag, 1985.
- [7] S. Xambó-Descamps, “Calabi-Yau manifolds: bridging enumerative geometry and string theory,” 1994. <https://web.mat.upc.edu/sebastia.xambo/EG/EG-CY-1993.pdf>.

Matemàtiques, llengua i societat

La pàgina web del projecte “Matemàtiques en català”

Joaquim Bruna (IEC, UAB)

Joan de Solà-Morales (IEC, UPC)

En aquesta nota volem comunicar, per a aquells que no ho sàpiguen, l'existència d'aquesta pàgina web i convidar-vos a tots a visitar-la i a contribuir eventualment a la seva millora i actualització sempre que calgui. A aquest web s'hi pot accedir des d'un enllaç que hi ha al web de la SCM (apartat recursos), o directament a l'adreça URL que dona títol a aquest escrit.

Imatge de la pàgina d'inici

Aquesta pàgina pretén recollir i reconèixer tota la feina que s'ha fet, per part de molts autors, treballant en processadors de textos, fent recerca històrica, escrivint textos de matemàtiques en llengua catalana, etc., en definitiva ampliant

la presència del català en el domini matemàtic. I també pretén ajudar nous autors a poder-ho fer més fàcilment, fent servir les eines apropiades. Recull, per tant, una mica de tot, textos i eines.

Hi interessin els textos i documents de matemàtiques de qualsevol nivell, des dels de divulgació de qualsevol mena, dels de l'ensenyament primari, secundari o universitari fins als textos de recerca matemàtica tipus TFG, TFM o tesis doctorals. Això no pretén ser tota la matemàtica que es fa als països de parla catalana, perquè a molts nivells també s'hi escriuen textos en llengua castellana, llengua anglesa o d'altres, però ens ha semblat que en si mateix és un àmbit prou important per dedicar-hi esforços. Com si fos el que en diríem el *corpus* de la matemàtica en català.

Aquesta pàgina és actualment el resultat d'un projecte de diversos anys de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans, coordinat pels signants d'aquest article, i que ha gaudit de finançament de la mateixa secció. A més de nosaltres dos, hi han col·laborat moltes més persones. Però volem llistar, si més no, les que hi han col·laborat en el darrer any (2023): J. Carmona, A. Compta, A. Reventós, J. Cufí, A. Pech, A. Ruiz, J.L. Solé i J.O. Piña.

La pàgina tracta actualment cinc temes: *L^AT_EX en català*, Viquipèdia, Catàleg, Història i Diccionaris. Als temes s’hi accedeix a través de les corresponents pestanyes.

A la pestanya *L^AT_EX en català* s’hi troba informació sobre aprenentatge (en català) de *L^AT_EX*, particularitats de la llengua catalana en el llenguatge *L^AT_EX*, correctors ortogràfics, i traductors. Aquestes coses formen part d’experiències personals d’usuaris. En cert sentit són opinables, i per tant estem oberts a les opinions d’altra gent.

La pestanya *Viquipèdia* parla de l’estat actual i les possibles millores dels articles de la Viquipèdia (la Wikipedia en català). Estem parlant d’un conjunt d’uns 4.000 articles de contingut matemàtic i uns 2.000 de biografies de matemàtics. Queda força feina per fer, tant sobre temes que no hi són presents, com per polir articles ja existents i per arreglar l’estructura de graf que està subjacent a la definició de categories i subcategories.

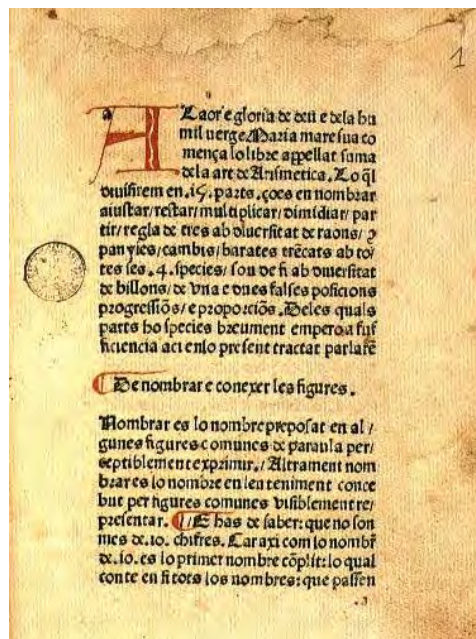

Imatge de la pàgina de la categoria Àlgebra

La pestanya *Catàleg* vol arribar a catalogar tots els llibres de matemàtiques en català, a tots els nivells. No estem parlant però, per exemple, dels articles de divulgació o de recerca que es puguin trobar a les revistes de la SCM. Actualment té uns 3.800 títols. La base de dades que utilitza l’ha fet un robot a partir de la del CCUC, filtrant per diverses paraules clau. Actualment estem preparant ampliar la cerca a l’ànbit del País Valencià i les Illes Balears. Els llibres es poden agrupar per categories

temàtiques o bé es poden fer cerques per autor o per paraules. Creiem que en tenim una quantitat prou respectable com perquè opinem que és força complet, però és molt possible que ens en haguem deixat alguns, i agraiem col·laboracions en aquest sentit. Consultant el catàleg, hom arriba a la conclusió que, si bé en ensenyament primari i secundari hi ha molta feina feta, hi ha molt pocs llibres de text de matemàtiques, en català, en l’ànbit universitari.

La pestanya *Història* és per recollir alguns documents en català que siguin significatius a la història de la matemàtica catalana, com ara estudis històrics de persones i institucions, biografies dels seus protagonistes, i obres matemàtiques en català que siguin d’interès històric. El llibre més antic que recollim és *Suma de la Art d’Arismètica*, de F. Sancliment (1482), accessible en línia.

Primera pàgina de la *Suma de la Art d’Arismetica*

Finalment, l’apartat i conté referències dels principals vocabularis, diccionaris i enciclopèdies de matemàtiques en català.

Tots cinc apartats són calaixos que es poden anar omplint, perquè segur que hi ha mancances. Agraiem tota classe de suggeriments i/o correccions enviats a l’adreça matematiquesencatala@correu.iec.cat.